

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

A kézdivásárhely városi és vipéki vadász-egyesület hivatalos közlönye.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.
Előfizetési árak: Évesz évre 5 frt, félévre 2 frt 50 kr, negyedévre 1 frt 20 kr. — Egyes szám ára 5 kr. Községek, tanítók, iparosok, és egyesületek, melyeknek tagjai egyenként előfizetnek 4 frtért kapják a lapot.

Felelős szerkesztő: Dobay János.
Kiadó-tulajdonos: Ifj. Jancsó Mózes.

A lap szellemi részét illető közlemények, a szerkesztőséghez (Dobay János Kézdi-Vásárhelytől) intézendők.
Kiadó hivatal: K.-Vásárhelytől az ifj. Jancsó Mózes könyvnyomdájában, hová hirdetések s előfizetési pénzek küldendők.

A senki gyermeke.

Néhány hét múlva négyszáz új állami népiskolát fog átadni a közoktatásügyi kormány a kulturának. A millennium emlékeztetőt hasznosabban és okosabban megünnepelni aligha lehetett volna, mert hiszen nyilvánvaló, hogy szépek, nagyon szépek az ország különböző pontjain örökemlékeztetőre felállított Árpád-szobrok, s haj! szépek, nagyon szépek voltak és lesznek a ünnepi áldomások rengeteg tömegében elhangzó szárnyas pohárköszöntők, ám e köből faragott szobrok és e színes frázisokból összerótt felköszöntők gyönyörűségében csak mi tobzódhatunk; az utánunk következő nemzedéknek legfőképpen a történelmi emlékeztetővel való merengés és méla munkája juthat osztályrészlül. A négyszáz új népiskola, munkáló műhelye ezernyi-ezer gyermeki agynak oly emlék, mely nemcsak lelkesít, hanem hasznót is hajt. Reméljük legalább, hogy hasznót is hajt s egyik főemelttyűje lesz az erkölcsi élet általános megjavításának, mely napról-napra a legszomorubb körülményekkel keseríti el minden jóra való ember szívét. Hatalmas lépés kétségkívül a kultúra általánosításában ez a négyszáz új háza a tudás terjesztésének, még teljesebb lett volna azonban a várható siker, ha a kultuszminiszter nemes intenczióival a belügyminiszter kelt volna versenyre

és megteremti a millennium emlékeztetőre az első országos lelenczházat.

Mert téves azt hinni, hogy ez a társadalom feladata.

A magyar közélet sokban hibás, ebben nem az. Hibás abban, hogy jórészt minden kezdeményezést a kormánytól vár. Hibás a magántőke, midőn állami hozzájárulás, garanciák és gyámkodás nélkül alig meri támogatni az ipari és kereskedelmi vállalkozásoknak nyilvánvalóan legbiztosabb haszonnal kecsegtető mozgalmait is, úgy lévén, sajnos, megszoktatva, hogy állami patronátus nélkül üdvözülés ebben az országban el nem képzelhető. Az elődök hatalmi politikájának levét most ihol megissza az utód. A szokás ura lett a közfelfogásban s ezt br. Bánffy Dezsőnek, se miniszteriumának nem áll hatalmában úgy megváltoztatni, hogy az üdvös reform gyümölcseit ez a kabinet szedhesse le. Talán valaki, valamikor meg fogja tanítani a magyar közéletet, hogy ne csak emlegesse, hanem utánozza is a jóban a jót: az angol társadalmat, a hol az állami és társadalmi feladatok, célok, kötelezettségek és végezni valók roppant sokaságában fogalomzavar csak a legkritikább esetben áll be s akkor is csak sporadikus jellegű, mely általánosításra egyáltalában nem alkalmas.

Hosszu évek teltek el nálunk azóta,

hogy egy európai színvonalon álló országgal lelenczház kérdésében konokul nem értjük egymást. Sok szó, sok tinta fogyott el e permanens fogalomzavar esztábjában, s az eredmény még mindig csak a körül a matematikai pont körül forog, mely tudvalevőleg összes hipotézisben fogant tejtéstvéreivel együtt halhatatlan. Gróf Teleky Géza egykor réges-régen jóindulattal pedzette ezt a kérdést is, mint sok más, az „ügy“ azonban mint sok más szintén elszenderült. Okulván a meddő mult példáin, alig is érdemes ezt az ügyet máskor megbolygatni, mint ilyenkor a nyári hőség dülése idején, midőn aratásra peng a nyári mezők kalászos rendjében a kasza s alszik ellágyult nyári puhóságában a hivatalos haza. Van szerencsénk azonban, mint mindig, úgy most is azt állítani, hogy ez a lelenczház „ügy“ igenis állami és nem társadalmi kötelesség. S mindaddig merőben haszontalan szótornának vagyunk kénytelenek a t. cz. védőügyvéd és a t. cz. közbíró urak szónoki virágos kertjét tekinteni, a mig a vádlott morális életének megmentésére, elzülése előtt, nem történik egy-két primitív és elégtelen kísérleten kívül semmi. Az újsághasárok hü tükre az erkölcsi romlás szembezőköbb eseteinek. Tanulhat belőlük az is, a kinek bürokratikus rendszerekbe van beskatulyázva az

TÁRCZA.

Az első ezer forint.

(Diénes Ödön jaghallgató felolvasása a K.-Vásárhelytől szünidőző tanuló ifjuság mulatságán 1896. Aug. 23-án.)

Igen tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Mindenekelőtt kedves kötelességemnek ismerem, hogy mielőtt felolvasásom tulajdonképeni tárgyához kezdenék, köszönetemet nyilvánítsam önöknek, hogy megjelenésükkel biztosították ezen ma esti hangverseny és rögtönzött táncmulatság sikerét.

Oly tárgyról fogok szólni, mely úgy hiszem, a közönséget is érdekelné fogja: a „Szegény tanulókat segélyező alap“ megteremtéséről, alapításáról és a gyarapítására rendezett nyári táncmulatságok nyolcz évi történetéről.

Sokak előtt ismeretes, de azért szükségesnek tartom felemlíteni, hogy a K.-Vásárhelytől szünidőző tanuló ifjuság legelső nyári táncmulatságát 1889-ben Julius 28-án tartotta ezen nemes ezélu alap javára Erdélyi Károly felső népiskolai igazg. ur elnöksége alatt. Ezen táncmulatság úgy ekkölesileg, mint anyagilag fényesen sikerült. Mükedvelői előadással és hangversenynyel volt összekötve, melyen előadták Kisfaludi Károly „Szegyet szeggel“ cz. egy felvonásos vígjátékát, Makkai Dániel ev. ref. énekvész ur énekszólóval szerepelt, míg Zoltán Géza, a bizottság jegyzője szavalt „Pázmány lovagot“

Ezenkívül az ifjusági vegyeskar népdalokat énekelt.

Az estély tiszta jövedelme 150 frtot tett ki s ezzel vetették meg eme jótékonyezélu alapítvány alapját.

A mulatság után néhány nappal elkészítették az alapító oklevelet is, melynek főbb pontjai a következők:

1. Az alap kezelése a k.-vásárhelyi felső népiskola előjáróságát illeti.
2. A tőke érintetlenül hagyandó, s kamatai is hozzátőkésítendőek mindaddig, mig ezer forintot el nem ér.
3. Ha a tőke az ezer frtot meghaladja, kamataiból egy szegénysorsu, k.-vásárhelyi, jó ügyekezettű, felsőbb intézeteket látogató tanuló segélyezendő valásra és nemre való tekintet nélkül.
4. A pályázatot a f. népiskola előjárósága hirdeti ki és ítéli oda annak, a kit arra érdemesnek talál.

Az alapító oklevelet két példányban állították ki, egyiket a f. népiskolánál, másikat a városi tanácsnál helyezték el. Ezenkívül közölte a „Székelyföld“ is röviden a mulatságról irt tudósítással kapcsolatosan.

Igen meleg hangon emlékezik meg a „Székelyföld“ 1889. Aug. 1. számában eme szép alapítvány megkezdéséről a következőkben: „Napjainkban, midőn tanítézetünk mind több-több ifjut vonzanak a köznevelődés, tudomány, előrehaladás pályájára, városunkban mindinkább érezhetővé vált a hiány, hogy a k.-vásárhelyi, felsőbb tanodákat látogató szegényebb sorsu tanuló ifjak, ha történetesen valami alapítványban vagy ösztöndíjban nem részesülhetnek,

anyagi erőik hiányában, csakis nagy küzdelmek árán, fóradalmas uton kénytelenek tanulmányaikat tovább folytatni s az egyetemmel felvergődni vagy pedig egyáltalában nem képesek e terhes kiválalmaknak eleget tenni s tanulmányaikat félbe szakítani kénytelenek.“

„E hiányon hazánk többi városai már jórészt saját erejükön segíteni iparkodtak és ezt egyes ügybuzgó férfiak, társulatok, vagy iskolák szíves támogatásával, pénzállozataival eszközölték is. E hiányon kívánt segíteni városunkban az 1889 év nyarán itt szünidőző tanuló ifjuság július hó 28-án tartott nyári táncmulatságával.“

Mint emez itt idézett cikkrészletből látjuk, az érdeklődés megvolt úgy a sajtóban, mint a közönségben az ifjuság nemes törekvése iránt, melynek indító okait itt előadtam.

Nem esőkkent ez érdeklődés a következő években sem épügy, mint a tanuló ifjuság buzgalma és kitartása ezen megkezdett alap gyarapítására rendezett táncmulatságok érdekében.

A következő (1890) évben Erdélyi Károly ur tiszteletbeli elnöksége és Tóth József orvostanhallgató elnöklete alatt rendezte az ifjuság nyári táncmulatságát. Bővebb adatok nem állván rendelkezésemre, csak annyit említhetek fel, hogy mükedvelői előadással volt összekötve, melyen előadatott két 1 felvonásos vígjáték. A mulatság tiszta jövedelme 105 frt 53 kr. volt.

Itt említem fel, hogy Erdélyi Károly ur ezen évtől fogva mindig, tehát hét éven át, az ifjuság tiszteletbeli elnöke volt s mint ilyennek ta-

agyveleje. Nem régiben történt, hogy egy tizenkilenc éves fiatal suhanez két forintért agyonverte társát, egy másik még fiatalabb ember nyolczvan krajczár miatt oltotta ki egy szegény kilencz esztendő gyermek életét, s ezek a szörnyű esetek itt ismétlődnek szemeink előtt napról-napra. Az emberi vadállat vérszomja rettenetes, mohósága utálatos, megbüntethetősége — kérdéses, mert hisz joggal védheti magát minden ily szerencsétlen azzal, hogy „semmi jót sem kap — nem is várhatunk tőle jót.” S nincs-e egy kis komoly igaza vajjon?

Nyáron beszélünk erről az ősmoruságról. Nyáron, a midőn mindent el lehet mondani, a mi kellemetlen. Nyáron, a mikor a falrahintett borsó is — társasjáték, mely szórakoztat és a jövő nyáron kedélyes utánzásra csábít.

a.

Levelezés.

Diósgyőr, gyártelep, aug. 17-én.

Martonfalvától Diósgyőrig.

I.

Tekintetes szerkesztő ur!

Gondolom, kedvesebben venné, ha a Kaukzustól a Himalája hegység, vagy az „Északi sark” ezimet irtam volna felül. Hiába! Az most az időszerű. Tessék azonban most ezzel is megelégedni. Majd írhatok még azokról is, ha ugyan beutazom valaha — ha másképp nem — álmomban.

F. hó 7-én indultam el a Feketeügy mellől, abból a kis faluból, a melyet régen „kis Athene” névvel ékesítettek föl, de a melyet azonban manapság némelyek Maronfalvának szeretnének gunyolni.

A brassó-kézdivásárhelyi vasuton kezdődik az utazás elég kényelmesen, mert hisz igen jól tudjuk, hogy ezen csak az utazik, a kinek — mint József császárnak Gagyban — lova, szekere nincs s a ki — ha gyalog is, de nem siet nagyon. Azon ugyan egymást össze nem préseli az ember.

Lassu méltósággal indul ki K.-Vásárhelyről s ebben a tempóban folytatja egész Brassóig; mintha mondaná: „lassan sies, tovább érsz,” és mintha figyelmeztetné az utast, hogy nézze meg a Kárpátal-

kotta gyönyörű koszorút rózsák gyanánt odaillesztett falucskaival, szép térségével, melyet előbb a szeszélyes, esztalan Feketeügy, később a komoly, érett ifjává fejlődött Olt körülkarolnak, mint az idegenbe távozó, bucsuzó fiu az édes szülőjét.

És a merre — mint egy-egy ezüstgigó végig sikulnak, utjokban sűrű ködfátyol kiséri őket, melyből csillogó harmatkönyvet faesar a Kárpát ormáról lemosolygó reggeli napsugár. És ez a köny megtermékenyíti azt a drága földet s utána gazdag aranykalászt ringat a szellő.

Oh én szép aranyos, delejes szülőföldem!

„Téged látlak minden képben, mely felém száll messziről!”

Balról Zabolának sugar két tornya, imponáló iskolája, a sötétzöld fenyők közül a rónára büszkén lenéző gróf Mikes-kastély igéző parkjával; Kovászna kimagasló iskolaépületével, a jövőben világhírűvé váló „Pokolsár” s más gyógyfürdőivel; Gyulafalva deszkagyárával s páratlan síklőjával; Körös, a hol a szegény székely fiu, az Enyedről sátabottal elinduló s távol Ázsiában a magyart kereső Csomá Sándor, Zágón, a hol az örökös bujdosó Mikes Kelemen született és a hol az emberbaráti intézmények lelkes pártfogója Szentkereszt Stefánia bárónő lakik; a más oldalon a torjai „Büdös” csudálatos barlangjával; az Olt mellett Málnás látogatott fürdőjével; Bodok országserzte ismert ásványvizével; Sepsi-Szentgyörgy a megye szíve, lelke, — hol a székelyek rabonbánja, a székelység anyagi és szellemi érdekeinek előmozdítója, ő felsége által valószínűs belső titkos tanácsosi méltósággal kitüntetett főispán Hatolykai Potsa József székely — gyönyörű főiskolájával, szép sötéttérrel s közepén az egymást erő faluk munkás, szorgalmas, vendégszerető, egyszerű székelynépével mind untalan marasztják a távozót:

„Ne menj el, maradj itt,
Majd meglátod jobb lesz itt!”

Ámde a vonat döcögve, ezammogva, Biásként, ha „megfontolva” is, de halad, időt engedve, hogy áttekintsünk a hét faluból álló hosszú Hétfalura s annak hangyaszorgalmu csángó népére.

A Barcaságon bemutatja az erdélyi kínai biradalmat az ő — székelytől, oláhtól elzárkózott száz lakóival kitűnően mivélve földjeiket, szorgalmasan üzve az ipart és kereskedést.

Aztán a régi vármegyékig érünk. A Marostól a Körösig látjuk a butaságig egyszerű s a restségig csendes oláhot; kukoriczánál alig termel egyebet. Málé a miatyánkja. Jó neveléssel hasznos, jó hazafiakat lehetne nevelni belőlök. Kár, hogy ferde gon-

dolkozásu, hatás-vadászó, matirságra vágyó, irigyszor szívű vezetőik vannak.

Erdély legszebb városát Kolozsvárt balról hagyva Kalotaszegen surranunk át. Jobbról a márványáról nevezetes Zsoboknak szánandó romját látjuk; és egyáltalán a keleti Kárpátoktól a Királyhágóig csaknem mindenütt a vihar által letarolt mezőkre, megromgált épületekre tekint a szem. Lecstüggesztett, gondterhes fölvel tipeg a földmives; a jég kiverte az élet munkáját kezéből. A régi kincses Erdély megdőbvenne, elesüggedve néz a jövő elé. Bánffy-Hunyadnál megsemlélheti az ember az eredeti varrost, melyet Gyarmathy Zsigáné országserzte ismertető és kedvelté tett. Itt annál érdekesebb, mert viselőjükön, a gyönyörű idomu szép kalotaszegi lányokon látja az ember. Az a művésziesen földszített pártá, a kivarrtott ing és virágos kötény, a piros sávvá szegélyezett hátul esuesban végződő szokoya, pieziny piros esizma ragyogó, égő szem, mosolygó ajak, domboru mell (ne vigy uram a kísértetbe!) bizony ing rő az!

Hanem, hogy az idegek túlfeszültségbe ne menjenek, beszűl a kocsiba 10 zsidó, az ajtó előtt még tíz, tovább még tíz. . . husz. . . száz. Máig is mintha látnám őket! Azt hinné az ember, hogy Jeruzsálem környékén jár. Hosszu vukli, rongy, piszok, mocskok csaknem szótrog róluk. Bezzeg elérne a Jordán vize rajtuk. Nem ártana e tekintetben is rezipiálni őket.

Erdélynek végső pontján, a Királyhágón vagyunk. Merész emelkedéseket, gyönyörű kanyarodásokat tesz a vonat, némelykor el-elbuvik a szikla alá, mint a csecsemő édes anyja említi közé, aztán újra meg újra előtör s mint a csel felé küzdő ifju esővel, viharral megbirkózva eléri a tetőt.

Keletre Erdély az ő gyönyörű, büszke bőreivel, nyugatra a beláthatatlan sík róna a nagy magyer alföld kincset termő mezőivel! Vajjon melyik szebb, melyik drágább, melyik kedvesebb? Beh jól tette az a hatalmas vezér, hogy mind a kettőt elfoglalta. Áldás emlékére!

Szabó Lázár.

7-ik tömeges felrándulás az ezredéves országos kiállítás t nulkányozására.

A maros-vásárhelyi kereskedelmi és iparkamara kizárólag a székelyföldi iparosok számára szeptember 18 és 19-ére (péntek és szombat) csoportos utazást rendez.

Utazási kedvezmény:

14 napig érvényes III. osztályu menetérti jegy

nácsait és véleményét mindig kikérte az elnökség.

A harmadik évi nyári táncmulatság Székely Ödön tanárjelölt elnöklete alatt 1891. aug. 2-án tartott mükedvelői előadással, mikor is előadtak egy, Komlósi által magyárosított vigjátékot, Angolosan-t. Ezen mulatság 92 frt 03 krral gyarapította az alapot.

A mükedvelői előadások sora ezzel a vigjátékkal véget ért; hogy mi volt ennek az oka, azt most nem kutatom. E helyett azonban a reákövetkező évben Benkő Sándor joghallgató elnöklete alatt hangversenyt rendezett az ifjuság, melynek, illetőleg a mulatságnak jövedelme 65 frt 47 kr. volt.

Az ötödik évben, 1893. július 30-án, Tompa Mihály halála évfordulóján „Tompa emlék ünnepélyt” rendezett a tanuló ifjuság Török Gy. Andor joghallgató vezetésével, mely egyrészt a reform. templomban, másrészt az Unió-kerti szinkörben folyt le. A református templomban ünnepélyes isten-tisztelet volt az ifjuság közremükedésével, melyen ugy az egyházi beszéd, mint az ének Tompatól volt. Az Unió kerti szinkörben pedig istentisztelet után a matinée tartatott, melynek összes program pontja Tompa szerzeménye, illetőleg Tompa tanulmány volt.

Érdekesnek tartom felemlíteni azt is ezzel kapcsolatban, hogy Tompa halálának 25-ik évfordulója alkalmával az egész országban csakis a k.-vásárhelyi tanuló ifjuság tartott emlékünnepélyt.

Ezen matinée tiszta jövedelme 22 frtot tett; a belépti díj tetszés szerint volt fizetendő.

Az ez évi rendes nyári táncmulatság aug. 12-én tartatott meg, s mivel már kevéssel előbb oly

szépen sikerült irodalmi ünnepélyt rendezett az ifjuság, sem mükedvelői előadással nem volt összekötte, sem hangversennyel. Jövedelme 77 frt 44 kr.

A következő években is ezélszerűbbnek mutatkozott a mulatságot hangverseny és mükedvelői előadás nélkül rendezni főképp a terem alkalmatlansága miatt. Az így elmaradt hangversenyt azonban az ifjuság matinée tartásával igyekezett pótolni.

1894. Aug. 19-én Nagy Emil Pál elnöklete alatt rendezett mulatság tiszta jövedelme 114 frt 20 kr. volt; az ifjuság egy héttel később az ev. ref. egyház gondnoksága által rendezett matinóen három program-ponttal szerepelt: felolvasás, szavaltat és ének az ifjuság női kara által.

Megjegyzem itt azt, hogy a tanuló ifjuság közremükedésével rendezett eme matinée jövedelmét, mintegy 50 frtot az ev. reform. egyház gondnoksága a temetőben felállítandó harang költségeire szánta és fordította.

Ugyanezen napon Nagy Emil Pál kezdeményezésére este rögtönzött táncmulatság tartatott belépti díj nélkül, melynek költségeit a rendező bizottság fedezte, s így jövedelme nem volt.

Mult 1895 évben szintén két mulatságot rendezett a szünidőző ifjuság és pedig az első aug. 17-én volt Molnár Józsiásné önnagsága, Jakab Rudolf kir. törvénytörző elnök ur és Bartók Károly polgármester ur védnöksége alatt, Vargha Béla elnöklésével. A tiszta jövedelem 115 frt 03 kr volt míg az egy hét mulva tartott rögtönzött mulatságon, mivel belépti-díj ezen nem volt, felülfizetesképp 6 frt 80 kr. folyt be. Ezen 2-ik mulatság rendezésénél Nagy Emil Pál volt az elnök.

Az ez évi táncmulatságról, mivel mindnyájunk előtt ismeretes, csak annyit említek, hogy a tiszta bevétel 57 frt 50 krt tett ki, melylyel (hozzá számítva még a maesti jövedelmet) „Szegénytanulók segélyező alap” felülhaladta az első ezer forintot.

Ime tehát a 8 évvel előbb megszülemlett eszme megvalósult. Az ifjuság mindig kellő buzgalommal fáradozott a dédelgetett csecsemő ápolásán, növesztésén, az alap gyarapításán, a miber. hathatós támogatásával segítségére volt a közönség. Valóban a közönség az ifjuság eme nagyrabecsülendő törekvését mindig kellőleg méltányolta s talán mondhatjuk, hogy városunkban ily módon létesített emez első alapítványt elég rövid idő alatt hozta létre az ifjuság a közönség érdeklődésére támaszkodva. Mert eddig tartott táncmulatságaink mindig a legjobban sikerült mulatságok közé voltak sorolhatók; mulatságainkat tapasztalatunk szerint nemcsak a tánczó ifjuság, hanem a közönség is örömmel és szívesen várta és fogadta.

Most, midőn az első ezer forint már együtt van, melynek kamatából már a következő évben segélyezhető lesz egy szegénysorsu tanuló, óhajtom, hogy az ifjuság buzgalma jövőben se lankadjon; óhajtom, hogy a második ezer forint is olyan tövid, vagy még tövidebb idő alatt összegyűljön mint az első, hogy minél több szegény tanuló legyen segélyezhető ezen szép alapítvány kamatai által. Remélem, hogy a közönség támogatására épügy számíthat az ifjuság eme nemes törekvésében, mint az előbbi nyolcz évben.

ára két napi szállással, két napi ellátással, két kiállítás belépti jeggyel és ingyen kalauzálással összesen 8 ft.

A kirándulásban nők és gyermekek is részt vehetnek.

A csoport szeptember 18-án reggel 7 órakor érkezik Budapestre.

Ehez képest az indulás a Maros-Vásárhelyről és környékéről jelentkezők részéről szeptember hó 17-én (csütörtökön) déli 12 óra 25 perckor a marosvásárhelyi alsó vasúti állomástól együttesen történik; a kamara kerületének más vármegyéiből résztvevőknek pedig úgy kell indulniuk, hogy a Maros-vásárhelyről utazókkal Kocsárdon szeptember hó 17-én délután 3 órakor találkozzanak; a honnan a társaság együtt utazik tovább. A jelentkezésnek szeptember hó 3-án (csütörtök) délig kell történni, a díjak lefizetése mellett. Későbbi jelentkezések nem fogadtnak el.

Jelentkezhetni: Maros-vásárhelyt a kereskedelmi és iparkamara helyiségében a hivatalos órák alatt, továbbá:

Sz.-Udvarhelyt. N. Solymosi Konez Ármin, kamarai kültag úrnál;

Szászrégenben: Kapusi Dániel „	„	„
Ny.-Szeredában: Szász József, „	„	„
O.-Topliczában: Urmánczi János, „	„	„
Csik-Szeredában: Tamás József, „	„	„
Gy.-Szentmiklóson: Deér Venczel, „	„	„
S.-Szt-Györgyön: ifj. Nagy Elek, „	„	„
K.-Vásárhelyt: Török Sándor, „	„	„
Baróthon: Ince Gyula, „	„	„
Sz.-Keresztúron: Longyel László, „	„	„

Nem lehet polgár e hazában, a ki ne tudja, hogy Magyarország — imádott hazánk — ez idő szerint ezeréves fennállásának ünnepét üli, a melynek fénypontját az ország szívében Budapesten rendezett világra szóló, szemet, lelket gyönyörködtető országos kiállítás képezi.

Minden igaz magyar hazafinak lelke örömtől áradoz, hogy egy olyan országnak és nemzetnek lehet gyermeke, amely ime ezer éves multtal büszkélkedhetik — ami eddig világgrészünk egyetlen nemzetének is osztályrészéül nem járt — s látni vágyik az ünnepélyek ünnepélyét: a fényárban uszó ezredéves országos kiállítást és hazánk gyöngyét, ennek fő- és székvárosát: Budapestet.

Föl honfiak és honleányok apraja, anyja, föl Budapestre s az országos kiállításra.

Ne legyen senki, a ki ezeket megsemmisíteni elmulasztaná. Még unokáink is büszkességgel beszélhetnek majd az ott látottakról.

Az utazás mesésen olesóba kerül.

A magyar kormány gondoskodott róla, hogy ezer évben csak egyszer kinálkozó ezen gyönyört és örömet, hazánknak még legszegényebb polgárai is maguknak megszerezhessek.

Ragadjuk meg tehát a kedvező alkalmat!

Marosvásárhely, 1896. augusztus hó 18.

A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara.

Megvan az 1000 forint.

A kézdivásárhelyi szünidőző tanuló ifjúságnak egy régóta óhajtott nemes vágya ment teljesülésbe, midőn a f. hó 23-ikán este rendezett hangverseny 26 ftnyi tiszta jövedelmével az eddig oly illusztris ambícióval és oly nagy utánjárással megteremtett s gyarapított „Szegény tanulókat segélyező alap” elérte azt a magaslatot, mikor a kitűzött cél megvalósul és lehetővé válik szegénysorsu tanulóink segélyezése. Magáról az estély műsoráról szólva, szépet és dicsőretet mondhatunk úgy a Molnár Dénes szavatairól, mint rendező bizottság bájos női karának, városunk szemenszedett szépjeinek énekéről. Ez volt a program 2. első pontja, s ezek után Diénes Ödön joghallgatónak a tanuló ifjúság ez ideig tevékeny elnökének felolvasása következett, a ki röviden és érdekesen ismertette a „Szegény tanulókat segélyező alap” fejlődésének és megteremtésének kiválóbb momentumait. Székely Mariska és Székely Róza kisasszonyok zongora játéka volt az estély 4-ik és egyik legszebb pontja, melyet a lelkesült közönség zajos tetszésnyilvánításával és zúgó tapsviharral jutalmazott meg. A lelkesült tüntetés nem lankadt

Vargha Irén k. a. szavatainál sem. Már 3 év óta ismeri őt — ki a tanuló ifjúság matinéinek előző éveiben is nélkülözhetlen és kiváló szereplője volt, — városunk közönsége s most újra viszontlátva, jöleső örömmel konstatálhatjuk, hogy kifejlett szavaiati tehetséggel, könnyed modorával, élénk előadásával brillírozott. Az általa előadott darab egyike a legmélyebb tanulmányt igénylő s a legjobb színészi tehetségeket próbára tevő monológoknak s ő nehéz feladatának meglopó ügyességgel megfelelt. Eljenzésből és tapsból ki is jutott bőven része az élvező közönség részéről. A műsort befejezte és hatásban gazdagította Gyarmathy Királyhimnusza, a zendező bizottság vegyes kara által Makkay ev. ref. kántor ügyes és gondos betanításában erőteljesen és kiváló precizitással előadva. Program után fesztelen kedélyes táncmulatság kosorozta be a szépen sikerült estélyt, mely csak éjfél 2 óra után ért véget.

— gy — 1 — 1.

Ujdonságok.

— **Milyen időnk lesz?** A budapesti meteorológiai intézet távirati tudósítása szerint a közelebbi napokban változókonny, hűvös idő várható.

— **Honvédségi építkezések.** A k.-vásárhelyi kis gyakorló téren Háromszékvármegye tanalapja költségére újból épített úgynevezett kőszátor, kocsiszin és mellékhelyiségek átvetelét a kiküldött vegyes bizottság Gábor Péter alispán a napokban teljesítette s ez alkalommal a helyiségek osztályozása és a beröszszeg megállapítása felett tárgyalt. Tekintve, hogy az építkezések, állandó jellegűknél fogva, meghaladják az elnevezéshez kötött fogalmakat, a törvényhatóság képviselői a főklaktanya minősítés mellett foglaltak állást s ehhez képest magasabb beröszszeg megállapítását kívánták azon jelentékeny áldozat rekonzpenzációja gyanánt, a melyet az épített vármegyei közönség ez alkalommal is hozott. A méltányos és jogos kíváncsiak teljesítéséhez a honv. bizottsági tagok is hozzájárultak, növszerint a jelen volt Heim alezredes, Simonisch főhadbiztos, Petsich őrnagy parancsnok, a kik a szép kivételű építkezések fölött teljes elismerésüket nyilvánították.

— **Időjárásunk.** Az a rendkívüli időjárás, mely augusztus havában az egész Európa területén uralkodott, mi nálunk nem esinált akkora galibát, mint más helyeken, hol a sok eső vízáradásokat okozott s a jég roppant területeket semmivé tett, a mi vidékünkön csak a szelét éreztük ezen viharoknak s csak a légkör csodálatos lehűléséből sejtettük, hogy időnként imitt-amott nagy viharok voltak. Így volt ez a hét elején is, midőn-borus ég mellett a hőmérő II R°-ra süllyedt le s két napi hideg borongós idő után most ismét teljesen felhőtlen égről ragyog le a meleg augusztusi nap.

— **Értesítés** a háromszékvármegyei „Erzsébet” árvaleány-nevelő intézet elemi és női — iparskolájának 1896—97 tanévi megnyitásáról. A háromszékvármegyei „Erzsébet” árvaleánynevelő intézet elemi és női — iparskolájában az 1896—97 tanévi beírások f. év szeptember hó 1-én veszik kezdetüket s tartanak szept. hó 6-áig. A tanév szeptember hó 15-én reggel 8 órakor fog ünnepélyesen megnyitni. Az elemi iskolába 6—12 éves koru, a női iparskolába pedig oly növendékek vétetnek fel, kik az elemi népiskola VI. vagy legalább IV. osztályát jó sikerrel bevégezték. A női iparskolában a kézi munka mindenféle fáján kívül még szabásművészt, fehérnemű és ruha varrást, csipkeverést is tanulnak a növendékek. Az elméleti tárgyak közül pedig azok adatnak elő, melyeknek a gyakorlati életben legtöbb hasznát lehet venni, u. m. hittan, egészségtan, háztartástan, irálytan, számtan, természetrajz, természettan, történelem, földrajz, írás- és rajzot. Felvétetnek azonban az olyan növendékek is, kik csak egyedül a kézi munkát, vagy annak egy ágát akarják elsajátítani. Ugy a bejáró mint bennlakó növendékeket tankönyvvel az intézet látja el. Bővebb felvilágosítást nyerhetni szóval, vagy írásban Nagy Károly int. igazgatónál. K.-Vásárhelyt, 1896. aug. 20-án. Az intézet iskolászeke.

— **Elitelt baba.** Egy Tuzsonné nevezetű baba felett mondott ítéletet a napokban a k.-vásárhelyi kir. törvényszék. Ez a nő évtizedek óta azon gyanualatt állott, hogy a magzatelhajtással üzletszerűleg foglalkozik. Ezelőtt évekkal vizsgálat alatt állt, de akkor

sikerült a büntető igazság kezét elkerülni. Nem régebben ismét egy gyanu eset merült fel, melynek egy tekintélyes urnő esett áldozatul. A gyanu ismét csak Tuzsonnéra nehezedett. A vizsgálat megindult s a törvényszék a megtartott végtárgyoláson a bűnös bábát 2 évi börtönrre s 6 évi hivatalvesztésre ítélte.

— **Értesítés.** A kézdivásárhely-kantai róm. kath. gimnasiunál augusztus hó utolsó napjain tartatnak meg a javító, potló és esetleg a felvételi vizsgálatok. A nyilvános tanulók felvétele és beírása az 1896—97. tanévre szeptember hó 1. 2 és 3-án a délelőtti és délutáni órákban történik. Szeptember 4-én nyitattik meg az új tanév ünnepélyes istentisztelettel, a tanulók elrendezésével s a tanórarend kiosztásával — 5-én megkezdődnek a rendes előadások. K.-Vásárhely, 1896. év augusztus hó 24-én Hassák Vidor gymn. igazgató.

— **Állatok bélyegzése.** Tudvalevő, hogy a szarvasmarháknak az eddigi gyakorlat szerint a sütvással eszközölt bélyegzése sok károsodást okoz az által, hogy az állati bőrök azon helyen, hol a bélyegzés helye van, kilyukad, jelentékenyen esőkentvén ezzel a bőrök értékét. A nagyméltóságu földmívelésügyi miniszter ur fölhívása folytán a marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara ismétlen figyelemztetni kívánja az érdekeltektől a bélyegzést, hogy jövőre a tüzes vassal való bélyegzést vagy teljesen mellőzzék, vagy pedig azt a far helyett az állat szarván, esetleg állkapcsán alkalmazzák.

— **Épülettak szállítása.** A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara tudatja az érdekeltektől, hogy a szerb kir. államvasutak igazgatósága Belgrádban különböző anyagu és méretű épülettak szállításának biztosítására árlejtési hirdetést tett közze a „Srpske Nairne” ezimű lap július 24-iki számának hivatalos részében. Eme hirdetésre vonatkozólag a Magyar kereskedelmi muzeum igazgatósága az érdekeltektől megkeresésére bővebb felvilágosítással szolgál.

— **Katonai szükségletek szállítása.** A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara tudatja, hogy a nagyszebeni es. és kir. katonai kórház részére szükségelt konyha berendezési tárgyak és kórházi szükségletek pályázati határideje folyó évi szeptember hó 10-ére van kitűzve. A hirdetmény szövegét a kamara az érdekeltektől levélbeni megkeresésre megküldi.

— **Vaddisznók.** Most, hogy a kukuricza szemzik s árpa és zab erőfélben van, a háromszéki hegyeken tulságosan elszaporodott vaddisznók mind közelebb húzódnak a tavaszi vetésekhez s csorda számra látogatván meg egy-egy láb földet, teméntelen kárt tesznek a szegény gazdák terméseiben. Előpatak környékén például több csorda vaddisznó tanyászik s a kár, a mit ezek a vadak okoznak, nagyon is jelentékeny. Azután meg elég bátrak is. A napokban egy kis oláh pásztorfiu telepedett le az előpataki erdőben egy fa árnyékába, hogy a tarisznyájából falatozzék; de alig hogy lekeritette nyakáról a szerezést, rögtön ott termett vendégnek egy hatalmas vad koca a malaczaival s fenyegető állást foglalt a fiuval szemközt. A kétségbeesett pásztorgyermek sikoltva mászott fel a fára s onnan kiabált segítségért, a mit azonban senki sem hallott meg. A míg a fiu remegve húzódott meg a fa ágai között, még azt is végig-kellett néznie, hogy a vadsertés hogyan falja föl annak tartalmát, a fiu ebédjére szánt kenyert. A hivatalos vendégek csak ezután távoztak el a fa alól s a megijedt pásztorgyermek arcából kikelve rohant haza s fogvaczogva beszélte el ezt a kellemetlen kalandot.

— **Örült a vasuton** Nagy rémületet okozott e hó 20-án a Budapestről Bécs felé robogó vonaton Agmen Armin prágai műszerárus, a ki egyszerre megörült. A szerencsétlen ember Prágából Budapestre keresztül Szerajevóba utazott, a hol egy orvos fia tartózkodik. Vele jött 12 éves kis fia is. A mint Budapestre ért, rosszul lett s ezért kapta magát s a következő vapatall visszautazott Bécsbe. Váczig egész rendesen viselte magát, itt azonban egyszerre felugrott, kirohant a folyosóra és minden áron le akart ugrani a vonatról. Alig, hogy az utasok lecsendesíthették, kivette mintegy háromezer frtot tartalmazó pénztárcáját és mindenkinek odaadta. A szegény embert végre külön kupéba ültették és szigorú felügyelet mellett elvitték illetőségi helyére.

Ad sz. 898—96

Árlejtési hirdetmény.

Alólirott eljáráság által közhírré tétetik, hogy Ozsdola községben egy tűzmentes község-háza építetik. Kikiáltási ár 7433 frt 44 kr. miről árlejtési szándékozók azon hozzáadás-sal értesítettek, hogy az építkezés csakis 1897 ápril hóban venné kezdetét, s azon év Augusztus hó végéig teljes befejezést kell nyerjen. A nyilvános árlejtés f. év. szept. 5-én d. e. 10 órákor fog megtartatni, mely alkalommal zárt ajánlatok is elfogadtatnak. — Árlejtési szándékozók

a kikiáltási ár 10 százalékát készpénzben vagy értékpapírban óvadékképpen letenni kötelesek.

Minden az építkezésre vonatkozó iratok alattírtak kezén bármikor megtekinthetők.

Ozsdola, 1896. augusztus 19-én.

Szőcs Áron, Lázár Dávid s. k.
körjegyző kbíró.
141 2—2

Sz. 3422 ki.
1896.

Felhívás az iparosmesterekhez.

A helybeli iparos tanoncz iskolá-

ba az 1896/7-ik évre szóló beírások f. évi szeptember hó 4-én, 5-én és 7-én a községi fiúiskola helyiségében — mindig d. u. 4—6 óráig intéztetnek el.

Évi tandíj 2 frt 50 kr, mely a beíráskor előre fizetendő.

Felhívom az iparos mestereket, hogy a jelzett időben inasaikat mulhatatlanul beírassak, a tandíj ügyet tanonczai szülőivel a beírási idő előtt elintézzék, mert akik a kitűzött időben inasaikat be nem íratják, haladéktalanul 1 frt büntetés díjt fognak fizetni és okul nem fog elfogadtatni, hogy a tanuló

szülője a tandíjt nem fizette még meg, mivel az inas iskolába való beíratásának kötelezettsége első sorban az iparos mesterre hárul, ő a felelős.

K.-Vásárhelyt, 1896. aug. hó 23-án

Varga József,

143 1—3.

h. polgármester.

HIRDETÉSEK

e lap kiadóhivalában

felvételnek.

SCHISSER PÁL

első nagy kárpitos-butor-raktárában

Kézdi-Vásárhelyt

nagy választékban kaphatók a legszolidabban munkált ruganyos szalon-butorok minden minőségben. Teljes garnitúrák: egy kanapé, 6 drb karosszék 100 frtől feljebb, ezenkívül mindenféle divány ottománok, faragott, tömören hajlitott faszékek és függőnytartók, tükrök, toleitt-asztalok, lószőr és tengerifü matrácok, és sodronyágbetétek galvanizált sodronyból, tömör fakerettel és vasalással, egy nagy ágyra darabja 9 frt. Össze hajtható vas-ágyak 23 rugós matrácézzal.

Az üzlethelyiség a kaszinó-épület földszintjén van.
(23 47—100)

Több mint 50 év óta
sikerre használtatik!

az

ESZÉKI SPITZER-KENŐCS

és az

Eszéki Salvator-Szappan.

Valódi minőségben csakis mint eddig, ezentúl is

Eszéken, felsőváros

DIENES C. J.-féle
gyógyszertárban

Szepteket és májfoltokat, valamint az összes bőrlisztalanságokat biztosan eltávolít

1 tégely valódi Spitzer-kenőcs . . . 35 kr.
1 üveg valódi Spitzer-mosdóvíz . . 40 kr.
1 darab valódi Salvator-szappan . . 50 kr.
1 doboz valódi lyóni rizsbor 3 színben . . . 50 kr. és 1 frt.
1 tégely kézpaszta . . . 60 kr.

Figyelmeztetés! Csak akkor valódi, ha a fenti törvényileg beiktott védjeggyel el vannak látva és kérésük a közönség csakis DIENES-féle eszéki kenőcsöt és szappant kérni és elfogadnia.

M. kir. államvasutak.

Keleti vonal.

MENETREND.
BRASSÓ-BUDAPEST.

Ervényes 1896. máj. 1-től.

Ervényes 1896. máj. 1-től

Állomások	Vegyes vonat	Személy- vonat	Gyors- vonat	Állomások	Vegyes vonat	Személy- vonat	Gyors- vonat
Brassó (vendéglő)	érk. ind.	regg. 5.08	este 7.48	d. u. 2.45	Medgyes	ind.	regg. 10.55
Botfalva	"	5.39	8.03	"	Kis-Kapus (vend., elág. Szob. felé)	érk. ind.	éjjel 12.45
Földvár	"	5.58	8.12	"	"	"	1.01
Mogyorós	"	6.17	8.47	"	Tövis (vend., elágazás Arad felé)	érk. ind.	1.35
Apáca	"	6.36	9.01	"	"	"	3.06
Köpecz	"	6.55	9.19	"	Nagy-Enyed	érk. ind.	3.38
Agostonfalva	"	7.02	9.25	"	"	"	3.59
Alsó-Rákos	"	7.19	9.41	"	Kocsárd (vend., elágazás Maros- Vásárhely felé)	érk. ind.	4.33
Homoród	"	7.45	10.03	"	"	"	4.43
Kacsa	"	8.02	10.16	"	Gyéres (elágazás Torda felé)	érk. ind.	5.12
Bene	"	8.23	10.36	"	"	"	5.18
Erked	"	8.43	10.51	"	Kolozsvár (vendéglő)	érk. ind.	6.45
Héjasfalva (elág. Udvarhely felé)	"	9.12	11.16	"	"	"	10.45
Szegesvár (vendéglő)	érk. ind.	9.35	11.33	"	Nagy-Várad (vendéglő)	este 6.13	7.00
		9.42	11.40	"	"	"	11.17
				"	"	11.04	11.32
				"	Budapest	érk.	2.37
				"		regg. 5.45	este 8.10
				"			regg. 7.40

Kézdi-Vásárhely—brassói vasut.

Kézdi-Vásárhely	Sz. v.	Sz. v.	V. v.	Brassó	Sz. v.	V. v.	Sz. v.
indul reggel	4.56	délután	2.37	ind. reggel	5.20	reggel	délután
Imecsfalva	5.09	10.38	2.54	Szász-Hermány	5.34	9.09	3.14
Páva-Zabola	5.22	10.51	3.11	Prázmár	5.53	9.33	3.34
Kovácsna	5.38	11.08	3.43	Kökös	6.04	9.46	3.45
Barátos	5.55	11.24	4.08	Uzon	6.15	10.06	3.57
Nagy-Borosnyó	6.07	11.38	4.27	Kilyén	6.27	10.21	4.09
Eresztevény	6.24	11.55	4.48	Sepsi-Szentgyörgy	6.45	10.49	4.27
Sepsi-Szentgyörgy	6.54	d. u. 12.25	5.28	Eresztevény	7.07	11.17	4.49
Kilyén	7.02	12.33	5.38	Nagy-Borosnyó	7.24	11.47	5.07
Uzon	7.15	12.46	5.54	Barátos	7.45	12.16	5.28
Kökös	7.25	12.56	6.07	Kovácsna	8.08	12.48	5.46
Prázmár	7.45	1.16	6.34	Páva-Zabola	8.19	1.01	5.59
Szász-Hermány	8.01	1.32	6.54	Imecsfalva	8.31	1.19	6.03
Brassó	8.15	1.46	7.12	Kézdi-Vásárhely	8.45	1.37	este 6.27

Ny. Ifj. Jancsó Mózes Kézdi-Vásárhelyt.